

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SPECJALNYM OŚRODKU
SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM
DLA DZIECI NIEWIDOMYCH
W OWIŃSKACH**

Łukasz Mroziński
szkolny doradca zawodowy

I. FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W SOSWDN W OWIŃSKACH

1. Ilekroć w dokumencie pojawi się zapis:

- „Działania związane z doradztwem zawodowym” – należy przez to rozumieć ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym placówki,
- „Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego” - zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r., poz. 703),
- „Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu” - zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa Prawo oświatowe art. 109.1. pkt 5 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach - Dz.U. z 2017 r., poz. 1591),
- „Preorientacja zawodowa” - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku szkolnym do środowiska pracy.
- „orientacja zawodowa” należy przez to rozumieć wszystkie działania wychowawcze szkoły, mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu,
- „doradztwo zawodowe” należy przez to rozumieć świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji,
- „Uczeń” - uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej),
- „rodzice” należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów ucznia,
- „Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)” - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez placówkę.

2. Podstawa prawna realizacji doradztwa zawodowego w placówce oraz tworzenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Doradztwo zawodowe oraz WSDZ jest realizowane w placówce na podstawie:

- art. 109 ust. 1 pkt 1 – 7 Ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., gdzie zostały określone podstawowe formy działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły w tym realizacji doradztwa zawodowego,

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 16.08.2018 r., które reguluje proces wdrażania i realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane w poszczególnych typach szkół,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, gdzie zostały opisane zadania psychologów, pedagogów, doradcy zawodowego oraz innych specjalistów.

3. Główne cele realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w placówce

Celem głównym realizacji zadań wynikających z WSDZ jest przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi rozwoju. Cel ten jest realizowany na poszczególnych etapach edukacyjnych w następującym zakresie:

- a. Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji,
- b. Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- c. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,
- d. Celem doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,
- e. Celem ogólnym doradztwa zawodowego w branżowych szkołach I stopnia jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji,
- f. Celem ogólnym doradztwa zawodowego w specjalnej szkole przysposabiającej do pracy jest przygotowanie uczniów niepełnosprawnych do planowania rozwoju zawodowego oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu wsparcia instytucjonalnego osób niepełnosprawnych.

4. Założenia Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowisk

Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną). Ma charakter planowych działań. Koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego.

WSDZ jest realizowany we wszystkich typach szkół wchodzących w skład Ośrodka.

Treści kształcenia są realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych i określone zostały w załącznikach do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego:

- klasy I-VI szkoły podstawowej - określa załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- klasy VII i VIII szkoły podstawowej - określa załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- branżowej szkoły I stopnia - określa załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- liceum ogólnokształcącego - określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

Wewnętrznskolny system doradztwa zawodowego obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez Radę Pedagogiczną. Szczegółowe treści zajęć oraz działań z zakresu doradztwa zawodowego w ośrodku zostaną zamieszczone w załącznikach do WSDZ. Są to w szczególności:

- Program realizacji wewnętrznskolnego systemu doradztwa zawodowego,
- Plan pracy szkolnego doradcy zawodowego.

Program realizacji wewnętrznskolnego systemu doradztwa zawodowego jest zatwierdzany przez Dyrektora ośrodka do dnia 30 września każdego roku szkolnego po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

Dokumenty związane z realizacją WSDZ przygotowuje doradca zawodowy we współpracy z radą pedagogiczną.

5. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w ośrodku są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania,
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego,

nauczycieli i wychowawców - m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego,

- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

6. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

W placówce za realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele kształcenia ogólnego i zawodowego, nauczyciele wychowawcy w świetlicach szkolnych i internatowych, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści. Poniżej przedstawiono zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób.

Do zadań Dyrektora ośrodka należy w szczególności:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym nauczycielom, uczniom i rodzicom,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Do zadań nauczycieli wychowawców należy w szczególności:

- określenie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniami związków realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Do zadań nauczycieli kształcenia ogólnego i zawodowego należą w szczególności:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania i uzdolnienia wychowanków,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Do zadań nauczycieli specjalistów należą w szczególności:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Do zadań nauczycieli wychowawców świetlic oraz internatu należą w szczególności:

- włączenie w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej oraz internatowej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Do zadań nauczyciela-bibliotekarza należą w szczególności:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zależnie od koncepcji pracy szkoły w danym roku szkolnym zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w ośrodku mogą ulegać modyfikacjom. Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 16 Ustawy Prawo oświatowe zaangażowanie poszczególnych pracowników zostanie ujęte w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, który stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

7. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Wewnątrz szkolny system doradztwa zawodowego zakłada szeroki zakres oddziaływań na poszczególne grupy odbiorców. Poniżej przedstawiono obszary oddziaływań z zakresu poradnictwa zawodowego. Szczegółowe zagadnienia oraz planowane działania w roku szkolnym zawiera **Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, który jest załącznikiem do WSDZ.**

7.1. W ramach pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- Określenie priorytetów dotyczących doradztwa zawodowego w danym roku szkolnym,
- Określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole,
- Realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku i lokalnego rynku pracy,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

- Identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

7.2. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- inicjowanie spotkań z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach pracy,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne),
- organizowanie warsztatów dla rodziców,
- włączanie rodziców, przedstawicieli różnych zawodów do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole poprzez spotkania i wycieczki zawodoznawcze,

7.3. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

7.3.1. W szkole podstawowej i gimnazjum:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie
- własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się
- przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-
- -zawodowych,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne,
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego),
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD),
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy),
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,

- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych
- w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich
- zainteresowaniami i potrzebami,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik,
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale
- czy prezentacje zawodów,
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych
- przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe,
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych
- e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych
- i zawodowych,
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

7.3.2. Na etapie klas branżowej szkoły I stopnia

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów – np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe,
- udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm prowadzącymi akcje rekrutacyjne,
- zachęcanie do pozyskiwania referencji z miejsc zajęć praktycznych lub miejsc odbywania przez uczniów staży zawodowych,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy adekwatne do zawodów wybieranych przez uczniów i niepełnosprawności uczniów,
- prowadzenie dodatkowych szkoleń, kursów zawodowych, seminariów,
- umożliwianie udziału w targach pracy,

- umożliwianie udziału w targach edukacyjnych,
- organizowanie konkursów zawodowych,
- stosowanie metod aktywizujących wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery;
- organizowanie wizyt studyjnych w ośrodkach egzaminacyjnych miejscach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- organizowanie dla uczniów spotkań informacyjnych z przedstawicielami szkół dla dorosłych;
- informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu branżowej szkoły – w tym o kwalifikacyjnych kursach zawodowych (KKZ),
- umożliwianie zdobywania dodatkowych uprawnień w trakcie nauki,
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego),
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie,
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu przez uczniów Indywidualnych Planów Działania (IPD).

7.3.3. Na etapie liceum ogólnokształcącego:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe,
- udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- diagnozowanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami agencji zatrudnienia (poznawanie metod rekrutacji pracowników),
- prowadzenie kół zainteresowań i zajęć dodatkowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie szkoleń, kursów zawodowych,
- organizowanie wizyt uczniów na targach pracy i targach edukacyjnych,
- udzielanie pomocy merytorycznej uczniom przygotowującym się do konkursów i olimpiad (np. Olimpiady z Wiedzy i Planowania Kariery Zawodowej),
- stosowanie metod aktywizujących wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery,
- przedstawienie procedury zakładania firmy,
- informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i za granicą (np. studia wyższe, kwalifikacyjne kursy zawodowe – KKZ, szkoły policealne),
- omawianie rozmaitych możliwości zdobycia kwalifikacji, doświadczenia,
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego),

- kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy,
- inspirowanie i pomaganie uczniom w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania,
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie,
- wykorzystanie dostępnych programów oraz platform dla młodzieży (np. sieci informacyjnej „Eurodesk”, platformy olimpiady projektów społecznych „Zwolnieni z teorii”).

7.3.4. Na etapie szkoły przysposabiającej do pracy:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów i ukonstytuowanie ich na rynku pracy,
- udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm prowadzącymi zatrudnienie wspomagane,
- zachęcanie do pozyskiwania referencji z miejsc zajęć praktycznych lub miejsc odbywania przez uczniów staży zawodowych,
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności zawodowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy zajmujących się aktywizacją zawodową uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy adekwatne do niepełnosprawności uczniów,
- umożliwianie udziału w targach pracy,
- organizowanie konkursów zawodowych,
- stosowanie metod aktywizujących wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery;
- informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu szkoły przysposabiającej do pracy,
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego),
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie,
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu przez uczniów Indywidualnych Planów Działania (IPD).

8. Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami są uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- *Informacja edukacyjno – zawodowa* (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu), Krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- *Poradnictwo indywidualne* (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- *Poradnictwo grupowe* - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych).
- *Rynek pracy* - wycieczki, obserwacje, praktyki, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe, biura doradztwa personalnego i inne).
- *Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze* prowadzone w ośrodku.

9. Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- Lekcji wychowawczych.
- Lekcji przedmiotowych, np. przedsiębiorczość.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Zajęć pozalekcyjnych (warsztaty).
- Dyżurów doradcy zawodowego.
- Wycieczek.
- Zajęć z doradztwa zawodowego realizowanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 7 Ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.

10. Monitoring i ewaluacja

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan realizacji WSDZ są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala obszary, metody, zasady i harmonogram monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja może być przeprowadzana co roku lub po całym cyklu kształcenia.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w ośrodku. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Załączniki:

1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
2. Plan pracy doradcy zawodowego.